

ยุทธศาสตร์ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคและคุ้มครองผู้บริโภคเป็นเลิศ
(PP & P Excellence)

แผนงานที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนไทยทุกกลุ่มวัย (ด้านสุขภาพ)
โครงการที่ ๒ พัฒนาและสร้างเสริมศักยภาพคนไทย กลุ่มวัยเรียนและวัยรุ่น

สถานการณ์ปัจจุบัน

- ปี 2559 ระดับสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เท่ากับ 98.23 และเด็กนักเรียนไทยอายุ 6 - 11 ปี มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ปกติขึ้นไป ร้อยละ 77
- ปี 2560 เด็กวัยเรียนสูงที่สุดส่วน เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ร้อยละ 64.2 เป็นร้อยละ 65.1 และเด็กกลุ่มอายุ 0 - 12 ปี ฟันดีไม่มีผุ (Cavity free) ร้อยละ 71.81
- อัตราการคลอดในวัยรุ่นอายุ 15 - 19 ปี ลดลงอย่างต่อเนื่อง จาก 54.3 ต่อพันประชากร ในปี 2555 เหลือ 42.5 ในปี 2559

วัตถุประสงค์

- เพื่อส่งเสริมให้เด็กวัยเรียนแข็งแรง สูงดี สมส่วน และมีระดับ Intelligence Quotient (IQ) และ Emotional Quotient (EQ) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน
- เพื่อควบคุมโรคในช่องปาก และลดการสูญเสียฟันแท้ในเด็กอายุ 12 ปี
- เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

เป้าหมายระยะ= 20 ปี

- เด็กวัยเรียน IQ/EQ ดี สุขภาพแข็งแรง สูงดีสมส่วน ฟันดีไม่มีผุ
- อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 - 19 ปี ลดลง

ตัวชี้วัด/เป้าหมาย

มาตรการสำคัญ

เป้าประสงค์ เด็กวัยเรียนเจริญเติบโตเต็มศักยภาพและมีทักษะสุขภาพ

ตัวชี้วัดปี 2562

- ร้อยละของเด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ (caries free) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1
- ร้อยละของเด็ก 0 -12 ปี ฟันดีไม่มีผุ (cavity free) เพิ่มขึ้นร้อยละ 2
- ร้อยละ 30 ของเด็กวัยเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 3 ด้าน (สุขภาพช่องปาก การบริโภคอาหาร กิจกรรมทางกาย)

มาตรการ

- เฝ้าระวัง และให้บริการส่งเสริม ป้องกันกลุ่มเสี่ยงโรคฟันผุ
 - 1.1 พัฒนาระบบข้อมูล เพื่อใช้ในการเฝ้าระวัง และกำกับติดตาม ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ
- บูรณาการการขับเคลื่อนนโยบายการส่งเสริมสุขภาพร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ
 - 2.1 ขยายความครอบคลุมโรงเรียนปลอดน้ำอัดลม และมีการกำกับติดตามร่วมกับเขตพื้นที่การศึกษา

- 2.2 สนับสนุนการดำเนินการกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากในโรงเรียน ให้ได้มาตรฐาน เช่น มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนเครือข่ายเด็กไทยฟันดี โรงเรียนนักเรียนไทยสุขภาพดี
3. เพิ่มการเข้าถึงบริการทันตกรรมตามชุดสิทธิประโยชน์และความจำเป็น (Health needs)
4. พัฒนาโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ และ เพิ่มความรอบรู้ด้านสุขภาพช่องปาก แก่นักเรียน และ ผู้ปกครอง

บทบาทส่วนกลาง

1. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ได้แก่ โครงการนมฟลูออไรด์ เครือข่ายเด็กไทยฟันดี ชุมชนต้นแบบเด็กวัยเรียนไร้ฟันผุ และ HAPPINESS School
2. พัฒนาศักยภาพทันตบุคลากรและภาคีเครือข่าย รวมทั้งจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้
3. รมรงค์สร้างกระแส เพิ่มความรอบรู้ในการดูแลสุขภาพช่องปาก
 - 3.1 รมรงค์ Cavity Free Day “ครอบครัวฉันฟันไม่ผุ”
 - 3.2 แปร่งฟัน 222
 - 3.3 พัฒนาและผลิตสื่อสำหรับนักเรียนปกติและเด็กกลุ่มพิเศษ ครู และภาคีเครือข่าย
4. ร่วมกับกลุ่มวัยเรียนส่วนกลาง ประสานความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ
 - 4.1 พัฒนาระบบข้อมูลกลางเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน
 - 4.2 พัฒนาข้อเสนอในการปรับหลักสูตรกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา
 - 4.3 พัฒนาโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ

บทบาทศูนย์อนามัยและจังหวัด

1. ทบทวนผลการดำเนินงานและวางแผนพัฒนาสุขภาพช่องปากนักเรียน ปี 2562 ร่วมกับหน่วยงานกระทรวงศึกษาในระดับพื้นที่
2. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่
3. สนับสนุนการพัฒนา ยกระดับคุณภาพและขยายพื้นที่เครือข่ายเด็กไทยฟันดี
4. ประชาสัมพันธ์ และร่วมรมรงค์สร้างกระแส เพิ่มความรอบรู้ในการดูแลสุขภาพช่องปากร่วมกับส่วนกลาง
5. บูรณาการ มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสู่โรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ ร่วมกับหน่วยงานกระทรวงศึกษาธิการในระดับพื้นที่

แผนปฏิบัติการสำนักทันตสาธารณสุข ปีงบประมาณ 2562 กลุ่มวัยเรียน

1. โครงการสร้างเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในกลุ่มเด็กวัยเรียน

เป้าหมายกิจกรรม : โรงเรียนเข้าร่วมและพัฒนาเป็นโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ (HLS) อย่างน้อยเขตพื้นที่การศึกษาละ 1 แห่ง (เป้าหมาย300แห่ง)

กิจกรรมสำคัญ : 1.1 ยกระดับการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ(HPS) ด้วยกระบวนการโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literate School : HLS)

กิจกรรมดำเนินการ :

 - 1.1.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในกลุ่มเด็กวัยเรียน
 - 1.1.2 ติดตามการดำเนินงาน และร่วมประชุมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับเขต/ระดับพื้นที่

- 1.1.3 ประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการสร้างเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในกลุ่มเด็กวัยเรียน และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

กิจกรรมสำคัญ : 1.2 เสริมสร้างและสื่อสารความรอบรู้ด้านสุขภาพ

กิจกรรมดำเนินการ :

- 1.2.1 พัฒนาและผลิตสื่อชุดความรอบรู้ด้านทันตสุขภาพ

กิจกรรมสำคัญ : 1.3 ผลักดันกลไกการขับเคลื่อนโรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ

กิจกรรมดำเนินการ :

- 1.3.1 นิเทศติดตามการดำเนินงานงานกลุ่มวัยเรียนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกโครงการ เช่น โรงเรียนต้นแบบนักเรียนไทยสุขภาพดี เครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี งานพระราชดำริโครงการขับเคลื่อนสังคมไทยไร้ฟันผุ พอสว. เป็นต้น

กิจกรรมสำคัญ : 1.4 พัฒนาระบบเฝ้าระวังและฐานข้อมูลร่วม

กิจกรรมดำเนินการ

- 1.4.1 พัฒนาระบบเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์

กิจกรรมสำคัญ : 1.5 พัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมสุขภาพ

กิจกรรมดำเนินการ

- 1.5.1 พัฒนาชุมชนต้นแบบนวัตกรรมส่งเสริมเด็กวัยเรียนไร้ฟันผุ
1.5.2 พัฒนาเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดี สุขภาพดี
1.5.3 สร้างกระแสการแปร่งฟันคุณภาพในโรงเรียน ผ่านการประกวดแต่งเพลงแปร่งฟันส่งเสริมทันตสุขภาพ

กิจกรรมสำคัญ : 1.6 เสริมสร้างศักยภาพภาคีเครือข่าย

กิจกรรมดำเนินการ

- 1.6.1 ส่งเสริมการประกันคุณภาพสุขภาพเด็กวัยเรียน : HAPPEN Scoring

2. โครงการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร (กพด.) ตามพระราชดำริฯ

เป้าหมายกิจกรรม : เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารได้รับการดูแลและส่งเสริมทันตสุขภาพ โภชนาการ สุขภาพอนามัย และสภาพแวดล้อมในถิ่นทุรกันดาร

กิจกรรมสำคัญ : 1.1 ส่งเสริมโภชนาการ สุขภาพอนามัย และสภาพแวดล้อมในถิ่นทุรกันดาร

กิจกรรมดำเนินการ

- 1.1.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านอาหารว่างและ เครื่องดื่ม ที่จำหน่ายในโรงเรียน ตชด.

3. โครงการนมฟลูออไรด์ป้องกันฟันผุในประเทศไทย

เป้าหมายกิจกรรม : เด็กนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดที่ดำเนินโครงการได้ดื่มนมโรงเรียนฟลูออไรด์ที่มีคุณภาพ อยู่ในมาตรฐานและมีความปลอดภัย เพื่อส่งเสริมสุขภาพร่างกายและสุขภาพช่องปาก

- กิจกรรมสำคัญ :
- 1.1 พัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยีในการประเมินผลโครงการ และการควบคุมกำกับเฝ้าระวังให้เกิดความปลอดภัย
 - 1.2 พัฒนาภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การผลิตนมฟลูออไรด์อยู่ในมาตรฐาน มีการกำกับให้เกิดความปลอดภัย และมีการบริหารจัดการโครงการในพื้นที่เดิมให้มีความเข้มแข็ง และยั่งยืน

กิจกรรมดำเนินการ

1. การประเมินผลโครงการ
2. การศึกษาปริมาณการขับออกของฟลูออไรด์ในปัสสาวะของเด็กที่อยู่ในโครงการ
3. การตรวจประเมินการผลิตนมฟลูออไรด์ของโรงนม
4. การประชุมวางแผนทางพัฒนาการดำเนินงานและการควบคุมกำกับการทำงานในพื้นที่
5. การประชุมพัฒนาภาคีเครือข่ายระดับประเทศ (Network Group Meeting)
6. การประชุมพัฒนาโรงนม
7. การจัดนิทรรศการและถวายรายงานความก้าวหน้าโครงการนมฟลูออไรด์ฯ

ผู้ประสานงาน งานส่งเสริมสุขภาพช่องปากวัยเรียน

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	E-mail
ทพญ.กรกมล นิยมศิลป์	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ	kornkamol.n@anamai.mail.go.th
ทพญ.กัญญา บุญธรรม	ทันตแพทย์ชำนาญการ	kanya22@gmail.com
ทพญ.จิราพร ชิดดี	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ	chiraporn.k@anamai.mail.go.th
ทพญ.ภัทราภรณ์ หัสดีเสวี	ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ	pattraporn.h@anamai.mail.go.th
นางอังศณา ฤทธิ์อยู่	นักวิชาการสาธารณสุข ชำนาญการ	sana1406@gmail.com
นางสาวชนิกา โรจน์สกุลพานิช	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ	maymee_win@hotmail.com
นางสาววีรยา ภัณฑรัตน์	นักวิชาการสาธารณสุข	weraya1628@gmail.com

ข้อมูลเพิ่มเติม : โทร 02-5904204